

Begroting 2022

Schriftelijk antwoord op vragen naar aanleiding van bespreking van het begrotingsverslag van het Rekenhof in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie van dinsdag 23 november 2021

1. Indexprovisie lonen (p. 36)

De recentste vooruitzichten van het Federaal Planbureau (FPB) van 9 november 2021 voorzien voor de groeivoet van de gezondheidsindex nog een verdere stijging in 2022 tot 3,1% (t.o.v. 2,7% in oktober), wat nog extra uitgaven zal vergen van 11,4 miljoen euro. Waarop heeft die 11,4 miljoen euro betrekking?

In de algemene toelichting (p. 14) berekent de administratie wat de impact is van de begin oktober 2021 door het FPB geactualiseerde inflatievooruitzichten op de ontvangsten (+299,3 miljoen euro) en uitgaven (+182,4 miljoen euro) van de begroting 2022. Die aanpassing is niet meer verwerkt in de begroting 2022, maar wordt meegenomen bij de begrotingsaanpassing 2022, die zal gebeuren op basis van de op dat ogenblik meest actuele groei- en inflatievooruitzichten.

In november publiceerde het FPB zijn meest recente inflatievooruitzichten. In het begrotingsverslag raamt het Rekenhof welke bijkomende gevolgen de inflatiestijging heeft ten opzichte van de eerdere ramingen. De dotaties stijgen ten opzichte van de begroting 2022 met 542,4 miljoen euro of +243,1 miljoen euro ten opzichte van de geactualiseerde raming van oktober. De uitgaven stijgen met slechts 11,4 miljoen euro ten opzichte van de geactualiseerde raming van oktober.

Waarom is die impact beperkt? Dit wordt uitgelegd op p. 14 en p. 34-36 van de algemene toelichting. De inflatie heeft op twee manieren gevolgen voor de begroting: indexatie binnen het systeem van de loonprovisie (bij overschrijding van de spilindex) en buiten de loonprovisie (op basis van de gezondheidsindex):

- Op basis van de inflatievooruitzichten van oktober verwachtte het FPB dat de spilindex zou worden overschreden in januari 2022. In de recentere publicatie van november bevestigt het FPB die verwachting. Als gevolg daarvan zouden de sociale uitkeringen in februari 2022 en de wedden van het overheidspersoneel in maart 2022 met 2% aangepast worden aan de gestegen levensduurte. De volgende spilindex (113,76) zou niet overschreden worden in 2022.
- Een (beperkt) deel van loon- en werkingskredieten volgt niet het systeem van de overschrijding van de spilindex maar is gekoppeld aan de evolutie van de gezondheidsindex.

	Prognose oktober	Prognose november
Overschrijding spilindex (vervroegt van juni naar januari 2022)	+165,2	+0,0
Koppeling aan gezondheidsindex	+17,2	+11,4
Totaal	+182,4	+11,4

Bij de begrotingsopmaak 2022 wordt uitgegaan van een GZI van 2,1%. In tabel 4-3 wordt het effect weergegeven van een hogere of lagere raming van de GZI met 10 basispunten in 2022. De lage gevoeligheid van de werkingskredieten aan een wijziging van de GZI is het gevolg van de beslissing van de Vlaamse Regering om, op enkele uitzonderingen na, de werkingskredieten niet te indexeren.

Tabel 4-3: Effect wijziging GZI met 10 basispunten (in duizend euro)

Loonkredieten	2.823
Werkingskredieten	41

De tabel hierboven is overgenomen uit de algemene toelichting (p. 36). Het Rekenhof gebruikte deze sensitiviteitsanalyse bij zijn berekening. De gezondheidsindex stijgt van 2,7% naar 3,1% of 4 keer 10 basispunten. Het effect van een wijziging van 10 basispunten is 2,864 miljoen euro, wat de totale impact brengt op 11,4 miljoen euro.

2. Woonbonus (p. 18 en p. 33)

Volgens de tabel 5 - Overzicht creatie beleidsruimte per beleidsdomein (vereffeningskredieten in miljoen euro) wordt de impact van het wegvallen van de woonbonus ingeschat op 91,1 miljoen euro. Bij de analyse van de ontvangsten, meer bepaald de opcentiemen, wordt vermeld dat de daling van de fiscale uitgaven met 97,7 miljoen euro voornamelijk het gevolg is van de uitdoving van de woonbonus ten bedrage van 141,8 miljoen euro. Hoe verhouden deze bedragen zich tot elkaar?

Tabel 1: uitdoven woonbonus – raming effect op netto beleidsruimte (NBR) in mln euro

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(a) Zonder afschaffing	322,4	413,3	504,4	596,2	687,9	687,9
(b) Uitdoven woonbonus ¹		360,0	360,0	360,0	360,0	360,0
(c)=(a)-(b) Toename NBR		+53,3	+144,4	+236,2	+327,9	+327,9
Toename NBR t.o.v. 2021			+91,1	+182,9	+274,6	+274,6

De Vlaamse Regering besliste in oktober 2019 de geïntegreerde woonbonus vanaf 1 januari 2020 af te schaffen. Bij de regeringsformatie werd een inschatting gemaakt van het effect van het uitdoven van de geïntegreerde woonbonus op de fiscale uitgaven. Deze impact wordt berekend als het verschil tussen de fiscale uitgaven bij constant beleid (voor uitdoving) en de fiscale uitgaven volgens de nieuwe maatregelen. Deze raming werd ook gebruikt bij het opstellen van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2021-2026. Het verschil van de impact tussen 2021 en 2022 werd geraamd op 91,1 miljoen euro bijkomende beleidsruimte (= 144,4 mln euro cumul – 53,3 mln euro in 2021).

Tabel 2: federale raming fiscale uitgaven woonfiscaliteit in mln euro

	BA 2021 (maart 2021)		BO 2022 (september 2021)			Verschil BA2021 en BO2022
	2020	2021	2020	2021	2022	
Bouwsparen	158,2	128,6	155,8	125,6	95,5	-33,1
Intresten	33,2	24,7	35,1	27,9	20,8	-3,9
Woonbonus 2005-2014	867,0	800,6	859,3	786,5	713,8	-86,8
Lange termijn sparen	46,7	44,6	40,3	31,7	23,1	-21,5
Gewestelijke woonbonus	389,6	409,2	392,3	412,6	412,6	+3,4
Restcategorie intresten	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Totaal	1.494,7	1.407,7	1.482,9	1.384,4	1.265,8	-141,9

De daling van de fiscale uitgaven ten bedrage van 141,9 miljoen betreft het verschil in kredieten van alle woongerelateerde fiscale uitgaven tussen de begrotingsaanpassing 2021 en

¹ De cumul fiscale uitgaven worden gestopt op 360 mln euro.

de begrotingsopmaak 2022. De fiscale uitgaven gerelateerd aan de eigen woning zijn ruimer dan louter de geïntegreerde woonbonus. De woonbonus 2005-2014 (-86,8 miljoen euro), bouwsparen (-33,1 miljoen euro) en langetermijnsparen (-21,5 miljoen euro) vormen hierbij de voornaamste componenten.

De extra beleidsruimte door de afschaffing van de geïntegreerde woonbonus (omdat er geen nieuwe dossiers bijkomen) en het uitdoven van de vroegere maatregelen zijn dus niet helemaal vergelijkbaar. Een ruwe benadering is wel mogelijk: de woonbonus 2005-2014 en de gewestelijke woonbonus zijn met 83,4 miljoen euro gedaald ten opzichte van vorig jaar, wat in dezelfde grootteorde ligt als de raming van de bijkomende netto beleidsruimte. Dit toont aan dat de inschatting van de bijkomende beleidsruimte degelijk is onderbouwd.

3. Uitvoering relanceplan

Waarom stelt het Rekenhof dat de uitvoering van het relanceplan trager op gang komt dan aanvankelijk geraamd?

Het Rekenhof combineert en vergelijkt de gegevens van de begrotingsaanpassing 2021 met de begroting 2022 en de meerjarenraming 2021-2026.

Tabel 3: Uitvoering relanceplan – vereffeningskredieten in mln euro

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BA 2021 en BO 2022	2.000,0	1.600,0	700,0			
Cumul	2.000,0	3.600,0	4.300,0			
Cumul in %	46,5%	83,7%	100,0%			
Meerjarenraming	439,4	1.600,0	1.210,2	713,1	213,7	123,6
Cumul	439,4	2.039,4	3.249,6	3.962,7	4.176,4	4.300,0
Cumul in %	10,2%	47,4%	75,5%	92,2%	97,1%	100,0%

De vereffeningskredieten in de aangepaste begroting 2021 en de initiële begroting 2022 zijn voldoende om 83,7% van het relanceplan uit te voeren. In de meerjarenraming wordt echter toegelicht dat het voorziene vereffeningskrediet 2021 te hoog is geraamd en maar ten belope van 439,4 miljoen euro zal worden benut.

Die vaststelling stemt overeen met wat wordt gerapporteerd in het monitoringrapport Vlaamse Veerkracht van september 2021. In de bijlage over het relanceplan Vlaamse Veerkracht toont tabel 1 dat de Vlaamse overheid in september 2021 voor het relanceplan nog maar 749,8 miljoen euro had vastgelegd, en nog maar 76,6 miljoen euro van de vereffeningskredieten heeft aangewend.

Dit heeft ook gevolgen voor de geconsolideerde schuld. Bij de begrotingsaanpassing 2021 werd geraamd dat voor de funding van het relanceplan 1.450,8 miljoen euro nodig zou zijn. In de meerjarenraming is dit bijgesteld tot 146,3 miljoen euro (het verschil tussen de verwachte vereffeningen en het door Europa betaalde voorschot). Dit wordt ook uitgelegd

op p.5 van de bijlage over het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Dit verklaart de correctie van de geconsolideerde schuld eind 2021 met 1.304,5 miljoen euro.